

## NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIANSKI

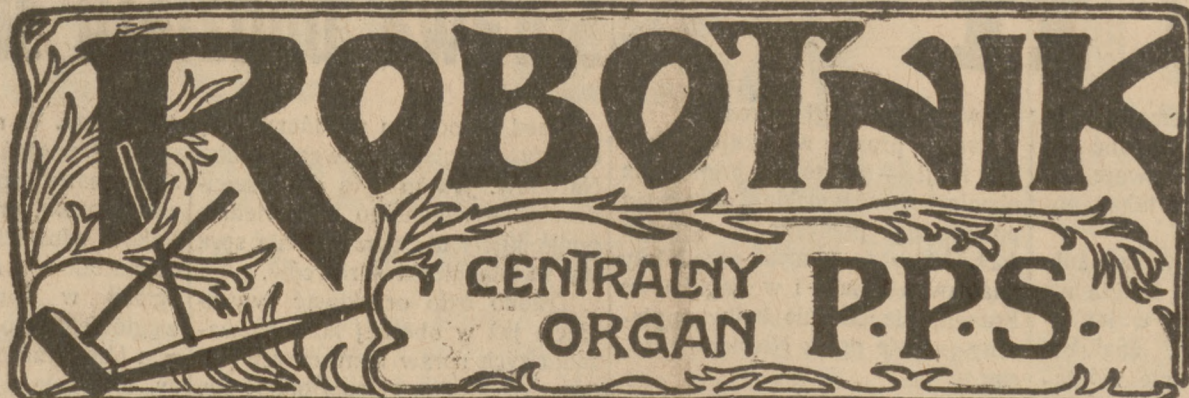
REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada

ADMINISTRACJA czynna od 9-5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

REDAKCJA czynna od 12 do 2-ej.

Cena numeru 10 groszy



PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

## NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 5.06-70

DYREKCJA — 2.20-13

ADMINISTRACJA — 5.12-80

DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe  
Urząd Pocztowy Warszawa i Kartoteka N.117

Cena numeru 10 groszy

**Warunki prenumeraty:** w Warszawie z odnośnikiem miesięcznie zł. 2.50, bez odnośnika zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr. **Oddziały:** „NAPRZÓD” Kraków, ul. Św. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA” Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁODZIANIN” Łódź, Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI” Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64 „ROBOTNIK RADOMSKI” Radom, ul. Kellera-Krausa 1. „ROBOTNIK LUBELSKI” Lublin, ul. Bychawska 24. **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaopiniowanie pracy bezpłatne. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

# Rebelia hiszpańska w odwrocie

## Po panicznej ucieczce rebeliantów

TRIJEQUE, (PAT). Korenspondent Havasa opisuje wygląd miasta Trijeque, które było widownią niesłychanie zaciętych walk. Trijeque było najdalej wysuniętym punktem, do którego dotarli powstańcy w czasie ofensywy swej na Guadalajara. Miejsowość ta odebrana została przez wojska rządowe. Przedstawia ona obecnie opłakany wygląd. Wszędzie znać ślady bomb, oraz przejścia czołgów, dzięki którym oddziały rządowe mogły odzyskać miasto, którego zajęcie stanowi początek doniosłego odwrotu wojsk gen. Franco. Zarówno samo miasto, jak i jego okolice w promieniu 10 km. w kierunku północnym, świadczą o pośpiesznym odwrocie powstańców. Pozostawiono tam wiele materiału wojennego i trupów. Wiele armat znajduje się jeszcze na miejscu wraz ze skrzyniami amunicji, podobnie jak i zamaskowane karabiny maszynowe i karabiny ręczne. Wrażenie potęguje się jeszcze wskutek wielkiej ilości trupów koni i mułów. W chwili wyjazdu korespondenta z Trijeque, ukazały się tam trzy powstańcze trójmo-

torowce, wkrótce jednak zjawili się 14 najcięższych aparatów rządowej obrony przeciwlotniczej. Rozpoczęła się dramatyczna walka powietrzna, która zakończyła się wycofaniem się aparatów powstańczych. Na wschód w kierunku Brihuega, olbrzymie słupy dymu, świadczą o bombardowaniu przez artylerię powstańcza tyłów wojsk rządowych, w celu przeciwdziałania koncentracji. Korenspondent odniósł wrażenie, że po opanowaniu odwrotu, wojska powstańcze organizują się i szykują niebawem wznowienie ofensywy.

### A TO ICH ODPĘDZONO!

MADRYT, (PAT). W sobotę późnym wieczorem zapewniono tu, że wojska rządowe dotarły do 112 km. drogi do Aragon.

### KONFISKATA BRONI

MADRYT, (PAT). Gen. Miaja ogłosił postanowienie, mocą którego wszyscy obywatele, posiadający broń palną, obowiązani są złożyć ją w ciągu 48 godzin komisarzom dzielnicowym. Zarządzenie zapowiada po upływie tego terminu rewizje domowe.

## Dalszy pościg

MADRYT, (PAT). Komunikat Rady Obrony Stolicy z południa: Wojska rządowe kontynuują na froncie Guadalajara zwycięskie operacje. Eskadry samolotów rządowych, które zbombardowały oddziały nieprzyjacielskie, konwojujące auta pancerne na drodze do Sigüenza, stoczyły też walkę powietrzną z aparatami powstańczy. Trzy aparaty „Fiat” zostały strącone. Jeden rządowy samolot myśliwski strącił pocisk przeciwnika. Po tej bitwie powietrznej od-

działy piechoty zajęły wioski Utande i Muduex, przyczem zdobyto 24 działa.

Na froncie Madrytu i Jarama nie było większych potyczek.

## Amnestia w Asturii

BILBAO, (PAT). Rząd baskijski ogłosił dekret o amnestii, która obejmuje wszystkich więźniów, skazanych za przestępstwa polityczne lub społeczne, popełnione przed 15 lipca 1936 r.

## Powrót do tytułów naukowych

MOSKWA, (PAT). Rada komisarzy ludowych ZSRR, celem zachęcenia do pracy naukowej i podniesienia kwalifikacji pracowników naukowych, przywróciła zniesione przez rewolu-

cję październikową stopnie naukowe: kandydata nauk, doktora, docenta, asystenta, profesora. Istniejące dotychczas ustawy, dotyczące stopni naukowych, zostały anulowane.

## W jedenastu językach

MOSKWA, (PAT). Prezydium C. I. K. U. ZSRR zatwierdziło ustalony przez nową konstytucję herb państwa. Zmiana polega na tym, że hasło „proletariusze wszystkich krajów

łączyć się”, wypisane jest na herbie w jedenastu językach republik związkowych, zamiast jak dotychczas w siedmiu.

## Zatonięcie 24 podróżnych

TOKIO (PAT). U południowych wybrzeży Korei zatonął prom. 24

pasażerów znalazło śmierć w morzu.

## Sprawa ubezpieczonych w „Feniksie” Pp. posłowie sejmowi spostrzegli się...

Sejmowa komisja Skarbowa uchwaliła projekt ustawy, złożony przez pos. Jahodę-Zółtowskiego w sprawie zmiany art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 kwietnia 1936 o zabezpieczeniu interesów osób, ubezpieczonych w Tow. Ubezpieczeń na życie „Phoe-

nix” za pośrednictwem głównego przedstawicielstwa na Polskę.

Projekt tej ustawy zmierza do przedłużenia na jeden rok moratorium, udzielonego tow. „Phoenix” na mocy dekretu Prezydenta R. P. z 24 kwietnia 1936 r., którego ważność wygasa dn. 29 kwietnia b. r.

## Wielka zdobycz wojenna

MADRYT (PAT). Wydany w sobotę o godz. 22 komunikat oficjalny głosi: Na froncie Guadalajara wojska rządowe posuwają się naprzód, natrafiając na słaby opór przeciwnika. Zajęto kilka wsi, gdzie zdobyto wielkie ilości uzbrojenia oraz prowiantów. Lotnictwo republikańskie ostrzeliwało na drodze pod Guadalajara kolumnę 1000 samochodów ciężarowych, zrzucając ponad 650 bomb i dziesiątki tysięcy kul karabinów maszynowych. W rezultacie cały oddział został zdziesiątkowany. Stracono też 2 samoloty powstańcze.

## Samookłamywanie się Wiadomości ze źródeł rebeliantów

SALAMANKA, (PAT). Komunikat głównej kwatery wojsk powstańczych: Na froncie armii północnej, odparliśmy atak nieprzyjacielski, wspierany przez czołgi na pozycje na odcinku Guadalajara. Dwa czołgi wpadły w nasze ręce. Na odcinku dywizji madryckiej, odparliśmy atak nieprzyjacielski na Puerta dela Reina. Na froncie armii południowej, kontrataki nieprzyjacielskie na niedawno zdoby-

te pozycje nasze w prowincji Kordoba, doznały niepowodzenia. Zająłmy jedną z pozycji nieprzyjacielskich. Co się tyczy działalności lotnictwa, to straciłmy trzy aparaty myśliwskie i jeden samolot do bombardowania. Komunikat kończy się słowami: „wszelkie wiadomości, nadawane drogą radiową przez „czerwonych”, a do tyżące zajęcia miejscowości przez nas bronionych, są fałszywe”.

## Jakie zmiany zajądą w Rządzie angielskim

LONDYN, (PAT). Redaktor polityczny dziennika „The People” píše, iż jedną z niespodzianek wielkiej zmiany gabinetu, mającej nastąpić w maju r. b., będzie powrót do władzy Winstona Churchilla, który zajądą ma miejsce Ramsaya Mac Donalda, jako lord przewodniczący Rady. Zadaniem jego będzie współpraca z ministrem Inskipem w dziedzinie do-

dalszych doniesień tego dziennika, za stąpi Neville Chamberlaina na stanowisko kanclerza skarbu, a miejsce jego jako ministra spr. wewn. zajądą obecny minister zdrowia, str Kingsley Wood. Lord Hewart zajądą ma stanowisko lorda kanclerza na miejsce lorda Hailshama, który ustąpił ma z powodu złego stanu zdrowia.

## Zamknięcie sesji parlamentu rumuńskiego

BUKARESZT (PAT). W sobotę wieczorem premier Tatarescu odczytał w Izbie Deputowanych i w Senacie orędzie królewskie, zamknięające sesję zwyczajną parlamentu. Podkreśliwszy nadwyżki budżetowe w bieżącym roku operacyjnym, orędzie stwierdza definitywne uzdrowienie finansów publicznych, likwidację długów państwowych i pobudzenie wszystkich sił produkcyjnych. Nowe postanowienia ustawy o szkolnictwie wyższym wprowadziły nowy regulamin, który umożliwi rozwój tego szkolnictwa wyłącznie w ramach wyższych interesów państwa. Stworzono też nową szkołę, uzupełniającą wychowanie młodzieży w wieku przedpoorowym. W obu tych instytucjach, głosi orędzie, widzimy najsukuteczniejsze środki utrzymania w ramach wyższej dyscypliny naszej młodzieży, któ-

rej zapał nie powinien być marnotrawiony w walkach, wywołanych nienawiścią, lecz zużytkowany dla triumfu wielkich ideałów narodowych.

Orędzie podkreśla następnie troskę parlamentu o armię, zancząc, iż kredyty przewidziane w budżecie obrony, lotnictwa i marynarki, stanowią poważny przyczynek w realizowaniu programu zaopatrzenia i wzmocnienia armii. Dzięki staraniom władzy wykonawczej, kończy orędzie, wykonanie tego programu, stanowiącego najpotężniejszą gwarancję obrony granic i zabezpieczenia pokoju, jest zapewnione.

Orędzie królewskie przyjęte zostało w obu Izbach długotrwałymi oklaskami.

O godz. 22 min. 33, min. Tatarescu wyjechał do Pragi.

## Zapowiedź odcięcia kolei mandżurskiej od syberyjskiej

TOKIO, (PAT). Agencja Domei donosi o sensacyjnym oświadczeniu, złożonym przez sowieckiego konsula generalnego w Hsin-Kingu (stolica Mandżurii) władzom mandżurskim. Konsul sowiecki zapowiedział, że w niedługim czasie Rząd sowiecki ma zamiar zamknąć międzynarodowy międzykolejny syberyjską i mandżurską na

zachodnim odcinku. Zamknięcie nastąpi w pobliżu stacji pogranicznej — Mandżuria. Władze mandżurskie i japońskie uważają, że odcięcie kolei mandżurskiej od zachodu, byłoby naruszeniem norm współzależności międzynarodowego i przywiązują duże znaczenie polityczne do sowieckiej zapowiedzi.

## Nad grobem

### bojownika Socjalizmu tow. Aleksandra Dębskiego

W niedzielę minęła druga rocznica zgonu tow. Aleksandra Dębskiego, współtwórcy Pierwszego „Proletariatu”, jednego z założycieli Polskiej Partii Socjalistycznej.

By uczcić pamięć Towarzysza, który przez całe swe długie, pełne bohaterskich poświęceń dla Sprawy życia — aż do ostatniej chwili wytrwał pod Czerwonym Sztandarem, zebrał się w mglisty ranek nad Jego mogiłą towarzysze. Przybyły delegacje organizacyj P. P. S. ze sztandarami. Przed-

stawiciele związków klasowych — wielu towarzyszy walk i prac Zmarłego ze Stow. Byłych Więźniów Politycznych oraz grupka przyjaciół. Nad mogiłą wygłosili przemówienia tow. Tomasz Arciszewski i tow. Ludwik Śledziński, przypominając zebranym czynny Aleksandra Dębskiego i jego rolę w chwili tworzenia socjalistycznego ruchu robotniczego w Polsce.

Na zakończenie rozległ się nad mogiłą hymn robotniczy „Czerwony Sztandar”.

## Po straszliwej katastrofie w New London

UEW LONDON (PAT). Ostatni bilans ofiar katastrofy w szkole w New London, jest 455 zabitych, w tym 3-ch nierozpoznanych, 8 zaginionych i 94 rannych. Gubernator stanu Texas oświadczył, iż stan wyjątkowy trwać będzie przez cały czas prac wojskowej komisji śledczej. Śledcza komisja ustawodawcza stanu Texas rozpocznie swe prace w poniedziałek. Przedstawiciel firmy, która zakładała w szkole instalację do ogrzewania, oświadczył wobec komisji wojskowej, że ostrzegł dyrekcję szkoły przed niebezpieczeństwem istnienia gazów w przewodach, obsługujących główny budynek szkolny.

W dniu 20 b. m. we wszystkich świątyniach odbyły się nabożeństwa żałobne. W świątyniach tych ustawiono małe trumienki, pokryte kwiatami. Duchowni ze

wszystkich okolic stanu Texas, a nawet ze stanu Luizjana odprawiali modły żałobne. W New London nie ma rodziny, któraby nie opłakiwała utraty jednego lub kilku dzieci. Od rana w stronę okolicznych cmentarzy szły pogrzeby jeden za drugim. Część rodziców zamierza wysłać zwłoki swych dzieci na cmentarze miast rodzinnych. Większość inżynierów i wielu ekspertów uważa, iż przyczyną katastrofy było nagromadzenie się w murach szkoły dużej ilości gazu naturalnego, pochodzącego z systemu ogrzewania. Śledztwo ustaliło, że po wybudowaniu szkoły zastąpiono system centralnego ogrzewania parą systemem ogrzewania gazem naturalnym, co jakoby dokonane zostało ze względów oszczędnościowych.

## Walka strajkowa w przemyśle samochodowym USA.

NOWY JORK (PAT). Zdaniem „New York Times” sytuacja, wywołana na skutek konfliktów społecznych w przemyśle samochodowym jest o wiele poważniejsza, niż się naogół sądzi. W poniedziałek porzuciła pracę 100 tys. robotników, z czego 65 tys. przypada na zakłady Chryslera. Chrysler złożył oświadczenie, w którym przed-

stawia sytuację, dodając „nie zamykamy do odwrotu”. Henryk Ford oświadczył przedstawicielom prasy, iż za strajkiem stoją finansiersi międzynarodowi, których prawdziwym celem jest zabicie konkurencji i ducha współzawodnictwa. Jesteśmy jednak panami sytuacji — dodał Ford. Dopóki będę żył, nie udam się im zamknąć mych fabryk.

### Przed strajkiem generalnym

DETROIT (PAT). Przewodnicząc syndykatu robotników przemysłu samochodowego Homer Martin zapowiedział zarządzanie strajku generalnego w przemyśle samochodowym w Detroit, jeśli policja nie zaprzestanie niezwłocznie wypierać brutalnie robotników z zakładów. Oświadczenie to złożył Homer Martin z powodu usunięcia

przez policję 120 strajkujących z fabryki konserw mięsnych i 75 robotników z wytwórni cygar. Podczas opróżniania tych zakładów 6 robotników raniono.

We wtorek wieczorem 175 tys. robotników przemysłu samochodowego ma zaprotestować przeciw usuwaniu siłą strajkujących z zakładów okupowanych.

## Powódź w Prusach Wschodnich

Na skutek ostatnich roztopów, po bardzo obfitych śniegach w Prusach Wschodnich, szereg rzek wystąpił z brzegów, zalewając duże tereny. M. in. wylała także

Reguła i Inster oraz Dittlowa. W Eku pewnej nocy musiano zaalarmować oddziały szturmowe, celem skuteczniejszej walki z żywiołem.



# Locarno II

Rok temu, dokładnie 7-go marca, Hitler zerwał układ lo-  
karneński i obsadził strefę nad-  
reńską. Anglia, Francja i Belgia,  
zaskoczone tym aktem, zawarły  
tymczasowe porozumienie, gwa-  
rantujące wzajemne bezpieczeń-  
stwo przed napadem Niemiec, ale  
był to środek doraźny tylko i An-  
glia wszczęła zabiegi o zawarcie  
nowego Locarna.

Starania Anglii szły jak po  
gładzie. 19-go listopada 1936 r.  
Anglia wysłała do Niemiec i  
Włoch jeszcze jedną notę — kwe-  
stionariusz i z pewnym naci-  
skiem domagała się odpowiedzi.

Upłynęło cztery miesiące i  
Niemcy razem z Włochami ra-  
czyli nareszcie udzielić odpowie-  
dzi.

Tekst odpowiedzi jest trzyma-  
ny w tajemnicy. Prasa zagranicz-  
na jednak rozpisuje się szeroko o  
notach niemiecko-włoskich i bez  
wątpeństwa wiernie oddaje główne  
myśli tych not.

Przed wszystkim warto zno-  
wu podkreślić, że Włochy i Niem-  
cy odpowiedziały jednocześnie i —  
jak stwierdza jedynomyślnie pra-  
sa — jednakowo, lub prawie je-  
dnakowo. „Oś Berlin-Rzym” jest  
faktem, któremu nikt już nie mo-  
że zaprzeczyć.

Co do treści not, to na uwagę  
zasługują trzy punkty.

Niemcy i Włochy godzą się na  
Locarno II, jako system bezpie-  
czeństwa na Zachodzie, bez jak-  
iegokolwiek związku z resztą  
Europy, z systemem powszechnego  
bezpieczeństwa. Niemcy i Włochy  
chcą mieć wolne ręce w Eu-  
ropie środkowej i wschodniej.

Niemcy nie żądają już łaski  
wie, by Francja zerwała swój u-  
kład pomocy wzajemnej z Rosją  
sowiecką, ale o tym, czy Francja  
ma przyjąć z pomocą państwu  
Europy środkowej, czy wschod-  
niej, mają decydować... Włochy,  
które wraz z Anglią byłyby gwa-  
rantami Locarno II wobec Francji  
i Belgii.

Locarno I zawarto w ramach  
paktu Ligi Narodów i było w  
zgodzie z przepisami tego paktu.  
Niemcy i Włochy nie uznają ani  
powszechnego bezpieczeństwa, ani  
Ligi Narodów i nowe Locarno  
miałoby obowiązywać samo w  
sobie, bez oparcia o Ligę.

Jest to, oczywiście, żądanie zu-  
chwale, na które faszyzm może  
sobie pozwolić tylko dla tego, że  
państwa demokratyczne okazały  
dotychczas wobec niego tyle słabo-  
ści i lekkomyślności. Locarno  
poza Ligę i poza systemem bez-  
pieczeństwa powszechnego, byłoby  
wydaniem na łup faszyzmu  
mniejszych państw Europy śro-  
dkowej i wschodniej, byłoby ze  
strony państw zachodnich wyra-  
żeniem zgody na wojnę europejską,  
w którą siłą rzeczy byłoby  
wciągnięte także państwa zachod-  
nie.

Specjalnie drażliwy charakter  
ma sprawa Belgii. Noty niemiec-  
ko-włoskie domagają się bez-  
względnej neutralności Belgii.  
Cztery państwa (Anglia, Francja,  
Niemcy i Włochy) gwarantowały  
by Belgii bezpieczeństwo, nie  
żądając od niej wzajemności.

Belgia pragnęłaby takiej neu-  
tralności, ale ona jednocześnie  
jest członkiem Ligi Narodów i  
chce pozostać wierna jej paktowi.  
Otóż zobowiązania względem Li-  
gi nie dadzą się pogodzić z neu-  
tralnością, gdyż w razie niespro-  
wokowanego napadu na członka  
Ligi, inni członkowie mają obo-

wiązek przyjsia z pomocą na  
padnięciu i nawet pozwolić na  
przemarsz wojsk przez swoje te-  
rytorium, jeżeli zajdzie taka po-  
trzeba.

Gdyby więc Niemcy napadły  
np. Czechosłowację, to Belgia nie  
mogłaby wziąć udziału w jej o-  
bronie. Gdyby Niemcy zaatakowały  
Francję, Belgia nie mogłaby  
użyć swego terytorium ani dla  
wojsk francuskich ani angielskich.

Taka neutralność mogłaby się  
skończyć dla Belgii tak, jak w r.  
1914. Niemcy hitlerowskie bo-  
wien nie krępowały by się więcej  
od Niemiec kajzerowskich.

Jedyna istotna gwarancja bez-  
pieczeństwa Belgii, jak i wszyst-  
kich innych państw, leży w syste-  
mie bezpieczeństwa powszechnego.

## Pogróżki hitlerowskie na Śląsku

Rzesza domaga się tolerowania agentur hitlerowskich w Polsce

Deklaracja nadprezydenta regen-  
cji śląskiej „Gauleitera” Wagnera  
w kwestii mniejszości polskiej na  
Śląsku Niemieckim, wywołała duże  
wrażenie na polskim Górnym Ślą-  
sku. „Gauleiter” Wagner oświadczył  
— jak wiadomo — w swojej  
deklaracji, że po wygaśnięciu ge-  
newskiej konwencji górnos Śląskiej  
Polacy na Śląsku Opolskim będą  
traktowani tak, jak mniejszość nie-  
miecka na Śląsku polskim. Prasa  
niemiecka w Rzeszy oraz przywód-  
cy mniejszości niemieckiej w Ka-  
towicach traktują deklarację „gau-  
leitera” Wagnera jako ostrzeżenie  
pod adresem Polski.

Mniejszość niemiecka na Gór-  
nym Śląsku występuje z żąda-  
niem, by wojewoda Grażyński, ja-  
ko najwyższy przedstawiciel Rządu  
polskiego na ziemi śląskiej, zio-  
żył oświadczenie w sprawie mniej-  
szości niemieckiej i sposobu jej  
traktowania przez władze polskie  
po wygaśnięciu konwencji górnos-  
 Śląskiej. Oświadczenie takie mo-  
głoby — zdaniem Niemców — spro-  
wadzić uspokojenie na Górnym  
Śląsku i odprężenie podnieconych  
nastrojów po obu stronach granicy.

Opanowana przez hitlerowców  
prasa niemiecka na polskim Ślą-  
sku podkreśla wśród mniejszości  
niemieckiej niepokój i brak wiary  
w sprawiedliwość władz polskich.

„Kattowitzer Ztg.” twierdzi, że  
„liberalne” stanowisko Rządu Rze-  
szy wobec mniejszości narodow-  
wych nie znalazło w innych pań-  
stwach odpowiednika w postępo-  
waniu z mniejszością niemiecką.  
Jednostronne wykonywanie prawa  
uważa dziennik za niemożliwe na  
dłuższą metę i twierdzi, że słusznie  
postąpił „gauleiter” Wagner uza-  
leźniając na przyszłość traktowa-  
nie Polaków na Śląsku Opolskim  
od traktowania Niemców na pol-  
skim Górnym Śląsku.

W Katowicach otrzymano do-  
niesienia, że mniejszość niemiecka  
w Wielkopolsce i na Pomorzu sta-  
je w jednym szeregu z mniejszo-  
ścią niemiecką na Śląsku. Niemcy  
pomorscy i wielkopolscy są zdania,  
że ostrzeżenie „gauleitera”  
Wagnera nie może dotyczyć tylko  
Niemców na Śląsku, ale także w  
innych zachodnich dzielnicach Pol-  
ski.

Nie ulega wątpliwości, że „gau-  
leiter” Wagner najwidoczniej w  
porozumieniu z Berlinem, a także  
i z Niemcami polskimi postanowił  
przez swoje oświadczenie wywo-  
łać po obu stronach granicy dys-  
kusję w sprawie traktowania

go w ramach Ligi Narodów.

Część prasy wskazuje — nie  
bez racji — na to, że propozycja  
niemiecko - włoskie oznaczają  
powrót do pomysłu o sojuszu  
4-ch, który to pomysł przed laty  
miał zwolenników i w Anglii i we  
Francji, ale obecnie byłby popie-  
rany jedynie przez Niemcy i Wło-  
chy.

Rzecz jasna, że propozycja  
Niemiec i Włoch są niemożliwe  
do przyjęcia. Czy dojdzie do ro-  
kowań nad propozycjami — czas  
pokaże. Anglia zdaje się być  
skłonna do rozmów, jako że nota  
niemiecka jest utrzymana w tonie  
spokojnym. Dla dżentelmenów  
angielskich jest to powód dosta-  
teczny, by nie odrzucić odrzuca-  
tego, co jest... nie do przyjęcia.

(jmb.)

## Sprawa podziału surowców a kolonie

Przed tygodniem zakończyły się  
obrad Komisji Surowcowej Ligi  
Narodów. Jak to było do przewi-  
dzenia — wyłoniono odpowiednie  
podkomitety dla opracowania spra-  
wy udostępnienia surowców.

Trudno było oczekiwać wysu-  
nienia już w obecnej fazie rozwa-  
żania tych spraw konkretnych pro-  
pozycji. Trudno zresztą ludzi się  
by bez zmiany obecnego układu  
stosunków międzynarodowych, bez  
wzmocnienia tendencji pokojo-  
wych, zacieśnienia współpracy mię-  
dzynarodowej można było wogóle  
rozważać realnie sprawy t. zw. po-  
działu surowców.

Sprawę podziału surowców w  
ten właśnie sposób — w ramach  
ogólnego porozumienia i zbliżenia  
narodów stawiała po wojnie klasa

robotnicza. W r. 1919 na Konferen-  
cji Waszyngtońskiej grupa robotni-  
cka poparła propozycję w tym du-  
chu, złożoną przez delegata robo-  
tników włoskich. W r. 1920 mię-  
dzynarodowy Kongres górników  
zgłosił w sprawie porozumienia  
węglowego propozycję pod adre-  
sem Międzynarodowego Biura Pra-  
cy. W tymże roku londyński Kon-  
gres nadzwyczajny Międzynarodo-  
wej Federacji Związków Zawodo-  
wych podniósł tę sprawę poro-  
zumienia surowcowego do godności  
jednego z najważniejszych proble-  
mów organizacji pokoju.

Niezapomniany Albert Thomas  
nieustannie powracał do tego pro-  
blemu. Nie inaczej również — prze-  
stawiciele światowego ruchu robo-  
tniczego, jak np. tow. Leon Jou-  
haux z okazji przygotowań do Mię-  
dzynarodowej Konferencji Gospo-  
darczej 1927 r. podniósł zasadni-  
cze momenty światowego zbliże-  
nia gospodarczego: uporządkowa-  
nie spraw surowcowych i siły robo-  
czej. To też wydaje się pewną prze-  
sadą, gdy dziś „Polska Informacja  
Polityczna” „odkrywa” dopiero  
te problemy.

W późniejszym okresie powojen-  
nym sprawa ta wiele straciła na  
swej ostrości. Brak powojenny su-  
rowców ustąpił miejsca obfitości.  
Ze zbliżaniem się kryzysu zaczęły  
się ujawniać zapasy, których nikt  
nie przewidywał. Dopiero obecnie,  
pod wpływem „konjunktury zbro-  
jeniowej” przejął się może prze-  
jęciowy brak na takim czy innym  
rynku jednego lub drugiego suro-  
wca. O zupełnym braku — niema  
mowy. Może być co najwyżej spra-  
wa rozdziału. Tak więc obliczono,  
że Imperium brytyjskie posiada za-  
pełny brak tylko 2 spośród 34 po-  
stawowych surowców. Stany Zje-  
dnoczone posiadają 17 surowców,  
ZSSR — 16, Francja — 10. Inne  
kraje mają nieliczne surowce (Pol-  
ska — 4 w dostatecznej ilości: wę-  
giel, naftę, cynk, len), co do reszty  
— polegać muszą na przywozie...

I tu występują skargi krajów u-  
bogich w surowce: prócz Polski —  
Japonia (5 surowców posiada —  
19 sprowadza), Włochy (muszą  
sprowadzać 22 surowce), Niemcy.

I znów — nie chodzi tu o niemo-  
żliwość osiągnięcia surowców, lecz  
raczej — brak dewiz na ich opa-  
lenie. Ale tu już mamy cały kom-  
pleks spraw: skurczenie się handlu  
światowego, ruchu kredytów i t. p.

Tak wygląda „odległa historia”  
i istota problemu. Jak wiadomo,  
przed 1½ rokiem — sir Samuel  
Hoare, a więc minister najpotęż-  
niejszego surowcowego mocar-  
stwa świata — wystąpił z oświad-  
czeniem, że postarać się należy o  
zaspokojenie potrzeb „biednych”  
krajów, o zaopatrzenie ich w su-  
rowce bez wojen i zdobyczy tery-  
torialnych. Następnie była propo-  
zycja Polski na Lidze Narodów i  
wreszcie — wspomniane obrady  
Komisji, w czasie których przed-  
stawiciel Polski przedstawił sytu-  
ację naszego kraju:

Kraj nasz — wobec wielkiego  
przrostu ludności dążyć musi do  
uprzemysłowienia, a tymczasem  
brak rezerw kapitałowych i brak  
środków na zakup w dostatecznej

ilości surowców. Eksport natrafia  
na utrudnienia, emigracja — zakor-  
kowana.

Sprawa jest trudna. Widać to  
było w czasie obrad Komisji, gdy  
ujawniły się niektóre zasadnicze  
sprzeczności (np. wysunięcie przez  
Anglię sprawy środków żywno-  
ści). Te sprzeczności usunąć może  
tylko realna współpraca. Sprze-  
cia się jej nie tylko egoistyczna po-  
lityka krajów „bogatych”, ale i  
wprowadzana w „biednych” Niem-  
cach czy Włoszech „gospodarka  
wojenna” i polityka „samowystar-  
czalności”. Faktem jest np., że w  
Niemczech brak niektórych suro-  
wów ujawnił się dopiero wskutek  
wzmożenia zbrojeń... Zapasy suro-  
wcowe w r. 1935 i 1936 były wyż-  
sze niż w r. 1929, a więc w roku  
pomyślniej sytuacji gospodarczej.  
Dla pokrycia swych normalnych  
potrzeb Rzesza dążyła sobie radę,  
nawet w obecnej sytuacji dewizo-  
wej. Inna sprawa, gdy w grę we-  
szły gigantyczne zbrojenia, które  
Niemcy przeprowadzić zdołały tyl-  
ko kosztem zachwiania podstaw  
równowagi swej gospodarki.

Wspomniana już „Polska Infor-  
macja Polityczna” bardzo niezę-  
cznie łączy sprawy surowcowe z  
kolonialnymi:

„Problem surowców — pi-  
sała — łączy się... z zagadnie-  
niem eksploatacji terenów kol-  
onialnych”.

Tymczasem kolonie pod wzglę-  
dem surowcowym nie odgrywały  
wielkiej roli. Kauczuk, cyna, oleje  
roślinne, poniekąd — fosforyty są  
chyba jedynymi kolonialnymi su-  
rowcami... Bawełna, wełna, jed-  
wab, węgiel, nafta, żelazo, drew-  
no, miedź, nikiel, kruszcze pocho-  
dzą z krajów suwerennych i domi-  
niów. Wyżyskanie niekniętych je-  
szcze bogactw, jak zresztą osad-  
nictwo na terenach kolonialnych  
wymaga kosztownych i długich ro-  
bót przygotowawczych.

Wspomnijmy jeszcze, że — choć  
hitlerowcy gardzą, iż bez zwrotu  
kolonii nie dadzą sobie rady —  
kolonie te w życiu gospodarczym  
Niemiec nie odgrywały większej  
roli (w r. 1913 eksport do kolonii  
wynosił 0,6% eksportu Niemiec; im-  
port — 0,5% w r. 1904 — 1913).

Z powyższego wynika, co nastę-  
puje:

1) sprawa podziału surowców  
mieścić się może jedynie w ramach  
szerokiej koncepcji pokojowej  
współpracy narodów,  
2) polityka państw faszystow-  
skich, jawnie zresztą sabotujących  
poczynania genewskie — nie sprzy-  
ja takiej współpracy,  
3) proponowany „podział”  
„zwrot” (Niemcom), „przydziele-  
nie” (np. Polsce) kolonii nie roz-  
strzyga ani sprawy surowców, ani  
kolonizacji.

Można natomiast spodziewać  
się, że w ramach pokojowej współ-  
pracy — znajdzie się miejsce na ja-  
kąś formę współdziałania na tere-  
nach dziś jeszcze kolonialnych czy  
mandatowych. Oczywiście nowa  
ta forma współdziałania Państw  
europejskich liczyć się musi z pra-  
wami i dążeniami ludów kolonial-  
nych.

(W)

„Polacy — piszą pisma — obiecy-  
wali nam nieraz swobody gospo-  
darcze i kulturalne, ale nigdy po-  
lityczne”. Z oświadczeń niemiec-  
kich wynika, że w oparciu o de-  
klarację „gauleitera” Wagnera  
mniejszość niemiecka w Polsce wy-  
stąpi także z postulatami przywi-  
lejoj politycznych. (PRESS.)

## Kto czym wojuje...

Prądy faszystowskie i rasistow-  
skie z Niemiec przenikają do wielu  
mniejszych państw i państewek, a —  
jak wielu twierdzi — dzieje się to  
nie bez czynnego udziału hitlerow-  
skiej propagandy, której macki sie-  
gają do wszystkich zakątków świata,  
co już nieraz z całą pewnością stwier-  
dzone zostało.

Jak wiadomo, jednym z państw,  
w którym faszystowska zaraza mo-  
cno się zakorzeniła, jest Łotwa. O  
stosunkach na Łotwie niejednokrot-  
nie już pisaliśmy, ale zaszedł nowy  
wypadek, świadczący, iż naśladow-  
nictwo wzorów z Rzeszy niemieckiej  
jest tam zupełne.

Oto niedawno wystąpił półoficjal-  
ny dziennik „Briwa Selnie” z arty-  
kułem, w którym pisze się o „rów-  
nowadze” społecznej i o „satisfakcji”

dla pokrzywdzonych.

Pokrzywdzonymi, według tego ar-  
tykułu, są Łotysze, wyszyskiwani  
przez ludność naphywną: Rosjan,  
Żydów i Niemców. Pismo skarży się  
na niski poziom życia Łotyszów,  
dalej na to, że cały obieg pienięż-  
ny w tych krajach znajduje się w  
rękach Rosjan, Żydów i Niemców,  
że przeto należy zastanowić się nad  
wciągnięciem do handlu i przemysłu  
ludności łotewskiej, a wprugować z  
tych dziedzin Rosjan, Żydów i Niem-  
ców.

Hitlerowska prasa bije na alarm  
z powodu „lerzydów”, jaka dzieje się  
Niemcom na Łotwie, zapominając, że  
władze łotewskie wzorują się tylko  
na Niemcach i że wreszcie — kto  
czym wojuje, od tego ginie.

## Budżet i plan inwestycyjny a oświata

Stan oświaty powszechnej, o  
której to ostatnio tak dużo i z ta-  
ką „troską” mówią „czynnik” u-  
stawodawczy, budzi już oddawa-  
na szczyry niepokój wśród mas  
pracujących.

Ze szpalt prasy prorzadowej, z  
ust przedstawicieli Min. Oświaty,  
z ust pp. posłów i senatorów, plyną  
wbrew dotychczasowej takty-  
ce pokrywania milczeniem tych  
spraw, słowa pełne żalu, rozpa-  
czy; padają cyfry coraz więcej  
niepokojące.

1.100.000 dzieci poza szkołą.  
67 uczniów w klasie na jedno-  
go nauczyciela (na wsi często po  
120 dzieci ucy jeden nauczyciel).

Brak minimum 25 — 35 tysięcy  
etatów nauczycielskich, by przy-  
jąć dzieci znajdujące się poza  
szkołą i oddać ich choćby niezna-  
cznie przepiętne klasy.

Około 20.000 bezrobotnych na-  
uczycieli.

Brak 45.000 izb lekcyjnych (nie  
licząc izb szkolnych, które i obce-  
nie już są niezdadne do użytku  
szkolnego), by upowszechnić na-  
uczanie.

Obliczenie zbyt skromne; rze-  
czywiste potrzeby szkolnictwa po-  
wszechnego są zapewne daleko  
większe. O potrzebach szkolnictwa  
pisaliśmy już niejednokrotnie; pi-  
saliśmy kilka lat temu mimo obu-  
rzenia prasy prorzadowej, obecnie  
okazało się, że prasa socjalistycz-  
na miała słusność, dziś toż samo  
co „Robotnik” kilka lat temu,  
twierdząc referencje budżetowi w  
Sejmie i w Senacie oraz minister  
W. R. i O. P.

Od dwóch lat obserwujemy cie-  
kawie widokowo: przedstawicie-  
le Rządu „stwierdzają”, „nieweso-  
ły” stan szkolnictwa (np. min.  
Świętosławski), „uznają” koniecz-  
ność upowszechnienia nauczania,  
„myślą” nad tym, by „wydźwi-  
gnąć” szkolnictwo powszechne z

katastrofalnego położenia; pp. se-  
natorowie i posłowie podczas dy-  
skusyj budżetowych załamują rę-  
ce z rozpaczy, białolą, leją łzy  
nad dolą nauczycieli; w rezulta-  
cie zawsze i wszędzie wszystko  
kończy się na... „gadaniu”.

Bardzo charakterystycznych przy-  
kładów tego stosunku do oświaty  
dostarczyła nam bieżąca sesja Sej-  
mu i Senatu.

Rząd wniósł do Sejmu budżet.  
W budżecie Min. Oświaty prze-  
znaczono na budownictwo szkol-  
ne śmiesznie małą — w stosunku  
do istotnych potrzeb w tym za-  
kresie — sumę 50.000 zł. A pp. po  
słowie i senatorowie, popłakawszy  
nad losem szkolnictwa powszechnego  
uchwalili budżet bez zmian.

Rząd opracował plan inwesty-  
cyjny. Z 800 milionów zł. przezna-  
czono na szkolnictwo powszechne  
aż — 600.000 zł. A pp. posłowie  
i senatorowie pobladliwszy do-  
woli nad rozpaczliwym stanem o-  
światy uchwalił bez zmian.

Chociaż wiadomo i pp. posłom  
i senatorom, że bez wybudowa-  
nia w ciągu najbliższych kilku lat  
około 50.000 izb lekcyjnych nikt  
nie zdoła upowszechnić oświaty  
w Polsce, to jednak nie zdobyli się  
na dość silną wolę, by słowem  
swym nadać realną wartość. Bia-  
doleniem, westchnieniami i żalami  
naprawdę nie podnieśli się stanu  
oświaty.

Zresztą, bądźmy szczerzy, nikt  
nawet tego nie oczekiwał od pp.  
posłów i senatorów. Bo upowsze-  
chnienie oświaty w Polsce — to  
żądanie przede wszystkim chło-  
pów i robotników. A uczynić za-  
dość powyższemu żądaniu, tj. ro-  
związać należycie zagadnienie o-  
światy w Polsce mogą jedynie ci,  
którzy będą reprezentowali naj-  
szersze masy chłopskie i robotni-  
cze.

W. Ł.

## Anglia przeciw Goeringowi

Niedawno postanka socjalistycz-  
na w Izbie Gmin, tow. Ellen Wil-  
kinson, zwróciła się do Rządu z  
zapytaniem, czy zaoszczędzi on  
Anglii wizyty Goeringa na koro-  
nacji króla angielskiego.

Rząd nie odpowiedział, a „spea-  
ker” (marszałek Izby) przywołał  
posłankę do porządku.

Ale od tego czasu prasa an-  
gielska wszczęła ostrą kampanię  
przeciw udziałowi Goeringa w u-  
roczystości koronacyjnej.

Prasa przypomina, jak w ro-

ku 1908 pod naciskiem związków  
zawodowych udaremniono wizytę  
cara Mikołaja II w Londynie; król  
Edward VII przyjął go na pełnym  
morzu.

Tak samo po zabójstwie Ma-  
teottiiego odwołano wizytę Mu-  
soliniego w Londynie, a to pod  
wpływem kampanii prasowej.

Obecnie podobną akcję prowa-  
dzi prasa przeciw wizycie Goer-  
inga i są wszelkie widoki, że nie on  
będzie reprezentował Niemcy pod-  
czas koronacji.

Czytajcie prasę  
socialistyczną



# Życie w „Trzeciej” Rzeszy

## Ża nie wysłuchanie mowy Goebbelsa pięć miesięcy więzienia

Właściciel pewnej re restauracji w Saarbrücken oskarżony został o przerwanie radiowej audycji politycznej. Nadawane było jedno z przemówień ministra propagandy Goebbelsa. W czasie tej audycji restaurator, który rozmawiał z je-

dnym z gości, zawołał: — Zamknijcie głośnik, bo nie można mówić. Na podstawie denuncjacji został restaurator oskarżony i skazany przez sąd na 5 miesięcy więzienia.

## Walka o mąkę w Rzeszy

W okręgu przemysłowym w Niem. Śląsku, a zapewne i w in. okolicach Niemiec rozpoczęła się prawdziwa walka o białą mąkę pszeniczną na święta. Kupcy, piekarze, prywatne domy poszukują lepszych gatunków mąki, płacąc za nie wysokie ceny.

Urzędy aprowizacyjne przydzielają wprawdzie na potrzeby świąteczne żądane ilości mąki pszennej, ale marnego gatunku z rozmaitymi przymieszkami. Na 1 worek lepszej mąki białej otrzymują kupcy i piekarze 4 worki mąki ostatniego gatunku.

W tych warunkach przemysł mąki pszennej z Polski do Niemiec

przybrał na granicy śląskiej ogromne rozmiary.

## Zbrodniczy zamach w Warszawie

## Bomba na ul. Kruczej

W sobotę około północy jakiś nieznany osobnik rzucił bombę przed sklepem Rubina Wajcintera przy ul. Kruczej 35. Siła wybuchu była tak wielka, że z 12 sklepów po obu stronach ulicy i całego pierwszego piętra domu wyleciały szyby. Na chodniku utworzyła się głęboka wyrwa. Odłamki bomby raniły dwóch przechodniów. Na szczęście na ulicy było b. mało ludzi.

Policja wszczęła śledztwo celem ustalenia sprawy zbrodniczego zamachu.

## Słynny bandyta

## został zabity w walce z policją

W sobotę około godz. 9 rano patrol policyjny, ścigając znanego bandytę E. Zarzyckiego, który m. in. dokonał masowego morderstwa rodziny Goldfingerów w Niezdrowie, natrafił na poszukiwanego, ukrytego w stodole we wsi

Dębno pow. Brzeskiego. Po krótkiej walce, w czasie której bandyta Zarzycki strzelał do obiegających go policjantów przez strzechy, Zarzycki padł martwy, trafiając kulią karabinową.

## Poprawa w stanie zdrowia Ignacego Paderewskiego

Stan zdrowia Paderewskiego

lepszenie trwa nadal. Bronchit ulepszają.

## Kronika krakowska

## Zwycięski strajk

## bielizniarek w Krakowie

Solidarnie walczyły robotnice bielizniarki o podwyżkę płac i umowę zbiorową. Świadczy o tym np. fakt, że w firmie „HOCO”, ul. Stradom 13, robotnice, młode zło-kautowane dziewczęta, przebywały na schodach przed fabryką przez trzy dni i dwie noce. Stanowczo postawa przyniosła robotnicom bielizniarcom zwycięstwo po trzech dniach strajku. Robotnice uzyskały umowę zbiorową i podwyżkę płac od 15% do 50%, za

płatę za lokauty i strajk, a chałupniczeki od 10% do 25% podwyżki oraz umowę zbiorową.

Widzimy, że robotnice zorganizowane w związkach klasowych, nie ugnę się przed przedsiębiorcami, lecz stale i konsekwentnie dążą i dążyć będą do poprawy bytu aż do całkowitego zwycięstwa.

Akcję prowadził Zw. Zaw. Rob. Przem. Odzieżowego, Oddział I w Krakowie.

## Radio krakowskie

PONIEDZIAŁEK, 22 marca.

7.25 Kilka informacji. 7.50 Muzyka poranna (płyty). 12.03 Mischa Elman koncertuje. 14.00 Lok. wiad. gosp. 14.05 „Grieg” (płyty). 15.30 Liszt (płyty). 18.20 Duety wokalne w wyk. Steny Link - Dareckiej (sopr.) i Antoniego Wolaka (baryton). Przy fortepianie B. Wallek - Walewski. 18.50 Program.

WTOREK, 23 marca.

Godz. 7.25 Kilka informacji. 7.50 Zespół Rachonia (z Warszawy). 12.50 „Prosimy do mikrofonu”. 14.00 Muzyka symfoniczna. 15.15 Koncert reklamowy. 15.30 „Czy wiecie, że...”. 15.50 Popularne melodie Czajkowskiego (płyty). 16.00 „Sztuka barwnych kamyczków — mozaika” pogadanka. 18.20 Ork. Marka Webersa (płyty). 18.45 Program. 22.45 Bostońska orkiestra symfoniczna pod dyr. Sergiu Kuszewskiego (płyty).

## Repertuar

TEATR „BAGATELA”. Rewia p. t. „Czar, uśmiech, radość” i film „Nocne motyle”.

Co grają w kinoteatrach

ADRIA: „Mali bohaterowie”. ATLANTIC: „Potępieniec” i „Rece na stole”.

KINO DOMU ŻOŁNIERZA: Od 12 — 21 marca 1937 r. włącznie „Golgota”.

PROMIEN: „Jam na sam”.

STELLA: „Czarownica”.

ŚWIT: „Sonata księżycowa”.

UCIECHA: „Grzesznik mimo woli”.

WANDA: „Księżniczka Cissy”.

## Więzienie i grzywna

## za to, że nie oddali hitlerowcom części zarobków

Agencja Havasa donosi z Forbach, że w końcu lutego kilkudziesięciu górników z pogranicza Saary, pracujących w kopalniach węgla w Lotaryngii, przekroczyło zwartą grupą granicę, pragnąc uniknąć przymusowej zmiany na niemieckim posterunku celnym 2/3 ich zarobków, otrzymanych we frankach na marki niemieckie według kursu obowiązującego w Niemczech. (Robotnicy na takiej zmianie tracą prawie 40 proc. za-

robków). Śledztwo pozwoliło stwierdzić tożsamość tych górników, zamieszkałych w Lauterbach na obszarze Saary. Górnicy ci po ciągnięciu do odpowiedzialności, zostali skazani na kary więzienia od 6 tygodni do 3-ch miesięcy oraz na grzywny w wysokości 150 marek za przekroczenie przepisów dewizowych. 4 górnicy stawieni zostali przed sądem w Saarbrücken, gdzie zostali skazani na karę 6-ciu miesięcy więzienia.

# Faszyści cofają się

## na wszystkich odcinkach frontu madryckiego

## Wojska rządowe przekroczyły rzekę Tajuna i zajęły szereg miejscowości

Według komunikatu urzędowego, wojska rządowe, które w piątek w godzinach wieczornych dotarły do Masegos, posuwają się dalej nocą z piątku na sobotę

DOSZLY DO NAVAL PORTO.

Baterie rządowe ustawione zostały w sobotę rano na wzgórzach w pobliżu Abanades i otworzyły ogień na

COFAJĄCE SIĘ ODDZIAŁY PRZECIWNIKA.

Po dojściu do Masegos wojska rządowe natrafiły na linię oporu, którą powstańcy zbudowali na lewym brzegu rzeki Tajuna, korzystając z fałszywości terenu. Po krótkiej walce oddziały powstańcze zorientowały się, że nie zdołają powstrzymać naporu wojsk rządowych i

WYSADZIŁY W POWIETRZE MOST NA RZECIE TAJUNA,

świeżo przez powstańców zbudowany. I to jednak nie powstrzymało marszu wojsk rządowych, gdyż w ciągu najbliższej godziny oddziały saperów naprawiły most. Większa część wojsk rządowych z samochodami pancernymi i czołgami przeprawiła się przez most, ścigając COFAJĄCEGO SIĘ NIEPRZYJACIELA.

Nawiązano łączność z oddziałami, zgrupowanymi w pobliżu Cifuentes i Brihuega. Nie spotykając niemal oporu, wojska rządowe posuwały się w kierunku Abanades.

Po zajęciu wioski Torre, Gjadradilla, El Sosillo i Torre Cuadrada de Los Valles wojska rządowe, po pierane przez silny ogień artylerii, dotarły na odległość jednego kilometra od Abanades. Należało jednak zacząć na nadejście głównych sił, specjalnie zaś dział szybkobieżnych, które zainstalowane zostały na pozycjach, odebranych nieprzyjacielowi. Po krótkim spotykn

WOJSKA RZĄDOWE ZAJĘŁY ABANADES

i zaczęły się posuwać ku wzgórzom Naval Porto. Po 3-godzinnej walce Naval Porto zostało również ewakuowane przez wojska gen. Franco.

Havas donosi z Madrytu: Wojska rządowe operujące w prowincji Guadalupe posunęły się od chwili rozpoczęcia kontrofensywy o 36 km. naprzód i w sobotę nad ranem osiągnęły punkt, z którego rozpoczęła się ofensywa powstańców w dniu 8 marca. Wojska rządowe, po zajęciu szeregu miejscowości i wzgórz dominujących w terenie, posuwają się w kierunku m. Sigüenza i znajdują się obecnie na odległości 10 km. od tego miasta.

## We Francji

## Echa krwawych zająć

## Partia faszystowska zostanie rozwiązana

W paryskiej prasie prawicowej pojawiły się pogłoski, że Rząd nosi się z zamiarem rozwiązania francuskiej partii społecznej (partia faszystowska plk. de la Roque'a) i w tym celu polecił miał zakończyć prowadzone w ostatnim czasie przez sędziego śledczego dochodzenia w tej sprawie.

Socjalistyczny „Populaire” twierdzi, że dotychczasowe dochodzenia wykazały istnienie prowokacji ze strony elementów faszystowskich oraz złą organizację służby bezpieczeństwa. Organ socjalistyczny twierdzi również, że pierwsze strzały padły z kawiarni i sklepu rzeźnika oraz jednego z domów, położonych przy ul. Union, i wy-ciąga wniosek, że była to prowokacja, gdyż właściciele sklepu rzeźniczego jak i kawiarni, są członkami francuskiej partii społecznej.

## Zaostrzenie kursu wobec austriackich hitlerowców

W sobotę na wniosek kanclerza Austrii Schuschnigga prezydent Austrii zwołał ministra bezpieczeństwa Neustaedtera - Stuermera z jego stanowiska.

Agendy ministerium bezpieczeń

stwa publicznego przejął sam kanclerz Schuschnigg.

Fakt ten komentowany jest, jako zapowiedź zaostrzenia kursu wobec narodowych „socjalistów” w Austrii.

## Zwycięskie strajki leśne

W powiecie tarnobrzskim przeprowadzono w okolicach Rozwadowa, Grębowa, Chmielowa i Chwałowic zwycięskie strajki przy

wywózce drzewa z lasów. Dzięki strajkowi uzyskali chłopcy 50 — 10 proc. podwyżki.

## Lot dookoła świata zakończył się katastrofą

Samolot lotniczy Earhart, dokonywającej lotu dookoła świata uległ w Honolulu katastrofie. Samolot spadł z wysokości 300 mtr.,

rozbił się i stanął w płomieniach. Lotniczka i jej dwaj towarzysze wyszli bez szwanku.

## Klub Sprawozdawców Parlamentarnych

## wohec oświadczenia marszałka Sejmu p. Cara

W związku z oświadczeniem marszałka Sejmu p. Cara, złożonym na sobotnim posiedzeniu Sejmu (piszemy o tym na str. 2) otrzymaliśmy od Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych następujący komunikat:

Wobec oświadczenia p. Marszałka Sejmu na posiedzeniu w dn. 20 bm. Zarząd Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych powziął następującą uchwałę:

„Zarządzenie pozbawiające prawa wstępu do gmachu Izby Ustawodawczej przedstawicieli „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” jest motywowane ukazaniem się w tym piśmie artykułu pod tytułem „Sejm przed sądem przysięgłych...” opinii publicznej”. Artykuł wspomniany nie wywołał ze strony władz powołanych do kontroli prasy, a w szczególności do badania nad należytym stosunkiem słowa drukowanego do instytucji państwowych, w tej liczbie Sejmu i Senatu, żadnych kroków represyjnych. przewidzianych przez ustawę.

Pan Marszałek Sejmu w rozmowie z przedstawicielami Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych wypowie-

dział się za najdalej idącą wolnością prasy, a w szczególności za swobodą oceny publicystycznej działalności Izby Ustawodawczej.

Artykuł I. K. C., o który w danym razie chodzi, jest właśnie omówieniem publicystycznym prac Sejmu dokonanym przez redakcję pisma w Krakowie.

Zarządzenie p. Marszałka Sejmu, zamykające dostęp do Izby przedstawieli tego pisma, mogłoby w wyniku nie tylko podać w wątpliwość urzędowość zasady jawności obrad Izby, ale nawet wywołać wrażenie ograniczenia przez władze Izby swobody oceny jej działalności. Całkowita realizacja zaś tych dwóch zasad leży niewątpliwie w najlepiej rozumianym interesie publicznym, na którego strażą Klub Sprawozdawców Parlamentarnych w swoim zakresie działalności niezmiennie stać pragnie.

Wobec powyższego Zarząd Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych zwrócił się do p. Marszałka Sejmu o rewizję decyzji z dnia 20 b. m.”.

## Urzednicy w państwie totalnym

Prasa wiedeńska wskazuje na niedolę urzędników i funkcjonariuszów państwowych w Niemczech. Państwo totalne wdziera się nawet do ich sumień i decyduje o ich stosunku do religii.

Walka władz hitlerowskich z niezależnymi wyznaniem spowodowała liczne wystąpienia z kościołów. Z kościoła ewangelickiego w Sleszwiku - Holsztynie wystąpiło w okresie 3 miesięcy 2975 osób, w Mecklenburgu około 2500,

a w Rostocku 1647 osób. Z kościoła katolickiego w diecezji kolońskiej wystąpiło w ciągu kwartału około 2700 osób.

Ogromną większość osób, które wystąpiły z kościoła katolickiego i niezależnego kościoła ewangelickiego, stanowią średni urzędnicy i funkcjonariusze państwowi. Świadczy to wymownie o nacisku państwa totalnego na ludzi bezpośrednio zależnych.

## Wiadomości Sportowe

### Boks

#### INDYWID. MISTRZOSTWA BOKSERSKIE WARSZAWY.

W Warszawie rozpoczęły się indywidualne mistrzostwa bokserskie sto-licy klasy A. Na 83 zgłoszonych bokserów na startcie stanęło 55, z tego w wadze muszej 5, w kogucie i piórkowej po 11, w lekkiej 9, w półśredniej, średniej i półciężkiej po 5, w ciężkiej 4. Ze znanych bokserów nie startują Czortek, Kozłowski, Bąkowski, Rosenblum, Seweryniak, Matuszewski, Czapla i Neuding.

Po dwóch dniach rozgrywki doprowadzono do finałów.

#### NASI PRZECIWNICY PRZEGRYWAJĄ W KOPENHADZIE.

W Kopenhadze rozegrany został międzynarodowy mecz bokserski Danii — Węgry. Mecz miał charakter nieoficjalny, chociaż obie drużyny wy-stawiły zespoły reprezentacyjne. Za wody zakończyły się zwycięstwem Duńczyków w stosunku 10:6.

### Gry sportowe

#### ESTONSKA DRUŻYNA GIER SPORTOWYCH W WARSZAWIE

W sobotę wieczorem rozpoczął się w Warszawie międzynarodowy turniej gier sportowych z udziałem drużyny estońskiej ASK z Tartu.

Pierwszego dnia w siatkówce kobiecej estończycy wygrali z Polonią 2:1, a przegrali w mekskiej z AZS 1:2.

W koszykówce kobiecej AZS pokonał Estończyków 67:25, a w mekskiej Estończycy wygrali z Polonią 74:42.

### Atletyka

#### MISTRZOSTWA POLSKI W PODNOSZENIU CIĘŻARÓW.

W sobotę wieczorem rozpoczęły się w Warszawie rozgrywki o mistrzostwo Polski w zapasach i podnoszeniu ciężarów.

W wadze piórkowej w podnoszeniu ciężarów mistrzostwo zdobył Niedziela (Śląsk) 260 kg., 2) Łazny (Łódź).

## RADIO WARSZAWSKIE

PONIEDZIAŁEK, 22 marca.

6.30 Pieśń. 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.15 Dzień. por. — 7.25 „Pare informacji”. 7.30 Muzyka (płyty). 8.00 Aud. dla szkół. 11.30 Audycja dla szkół. 12.03 Mischa Elman koncertuje (płyty). 12.40 — Dzień. połudn. 12.50 „O studni i wódzie do picia”. 15.00 Wiad. gospod. 15.15 Mała Ork. P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego. 15.55 „Wszystkiego po trochu” — audycja dla dzieci. 16.15 „Skrzynka językowa”. 16.30 „Pieśni wielkopostne”. 16.50 „Wiedza społeczna a życie społeczne” — odczyt — wygł. dr. Al. Hertz. 17.05 Koncert solistów. 17.45 „Stulbia — miotacz harpunów”. 17.55 Pog. akt. 18.10 — „Wspomnienia z tournée hokeistów”. 18.20 Konc. reklam. 18.45 Program. 18.50 „Jak zwiększyć wydajność naszych sadów” — pogad. 19.00 Aud. strzelecka. 19.30 Mała Ork. P. R. pod dyr. Górzyńskiego. 20.15 Pieśń w wyk. chóru katedralnego pod dyr. ks. dr. W. Gieburowskiego (z Poznania). 21.05 Dzień. wiecz. 20.55 Pog. akt. 20.45 XII koncert Ormuzu. — 22.00 „Mistrz Andrzej i Brat Adam” — wieczór literacki w oprac. W. Charkiewicz (z Wilna). 22.30 Onk. T. Seredyńskiego (ze Lwowa).

WTOREK, 23 marca.

Godz. 6.30 Pieśń. 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 7.15 Dzień. por. — 7.25 „Pare informacji”. 7.30 Zespół St. Rachonia. 8.00 Audycja dla szkół. 11.30 Audycja dla szkół. słuch. p. t.: „Palma” w/g. legendy Selmy Lagerlöf. 12.00 Hejnał 12.03 Popularna muz. polska w wyk. Ork. detej K. P. W. pod dyr. Gemrota. 12.40 Dziennik połudn. 12.50 „Skrzynka rolnicza”. 15.00 Wiad. gosp. 15.15 Muzyka (płyty). 16.00 „Stolica i jej sprawy”. 16.15 „Skrzynka P. K. O”. 16.30 Utwory organowe w wyk. Wł. Widomskiego. 17.00 „Dni powszednie państwa Kowalskich”. 17.15 Utwory fortepianowe w wyk. P. Lewieckiego. 17.50 „Konkurs szopenowski” — monolog Witolda Grabiańskiego. 18.00 Pog. akt. 18.10 „Inwalidzi przy głosiłnikach”. 18.22 Koncert reklamowy. 18.45 Program. 18.50 Pogadanka akt. 19.00 „Czego szukamy w teatrze”. 19.20 dyskusja zagai Tymon Terlecki. 19.20 „Wielki Tydzień naszych przeobrażeń” — aud. w oprac. St. Roja. 20.00 Pogadanka muz. 20.15 Konc. symf. z Sał Domu Katolickiego „Roma”. 21.00 Dzień. wiecz. 22.30 „Godzina myśli”. — Juliusza Słowackiego, recytuje Stefan Jaracz. 22.45 Muzyka (płyty).



# SZTAFETA ROBOTNICZA

## Refleksje pokongresowe

Jesień po VI-y Kongresie ZRSS. Odwróciła się jeszcze jedna karta historii naszego ruchu.

Tym razem zmiana sytuacji duża, radykalna: obiektywnie i osobowo. Obiektywnie, bo na-pór faszyzmu, totalizmu czy jak go tam jeszcze zwał na socjalizm i demokrację na wszelkich placówkach wzrósł niepomier-nie, osiągając najwyższe swe na-pięcie od czasu odrodzenia Rze-czypospolitej; osobowo, bo przedwcześnie zgasłego Jerze-go Michałowicza, który niespo-żyta energią i duszą całą wkła-dał w swą pracę dla organizac-ji, muszą zastąpić inni, wypró-bowani wprawdzie towarzysze, ale niewypróbowani na tym od-cinku pracy. Żaloba, jaką tchnę-ły przemówienia powitalne przedkongresowe tow. Pużaka, Arciszewskiego i innych, jaką tchnęły też wspomnienia, za-warte w każdym niemal prze-mówieniu delegatów kongreso-wych, — żaloba, której najsza-chetniejszy wyraz nadano w zorganizowanej przez WRSKO. pod wszechobecną pieczę tow. Hryniewicza Akademii — sta-nowią punkt kulminacyjny prze-łomu personalnego. Nowi to-warzysze biorą na siebie odpo-wiedzialność za pracę ZRSS.

Spojrzymy wstecz: ZRSS. — dziecię idei, powstało na ugo-rze; poza ideą nie było nic. A teraz ZRSS. jest szalonym kapi-tałem polskiego sportu robotni-czego i socjalizmu; jest siłą nie do skruszenia; reprezentuje go-dnie sport robotniczy, zmusza-jąc do liczenia się z nim. ZRSS. uczestniczył, uczestniczy i uc-zestniczyć będzie w pracach Robotniczej Międzynarodówki Sportowej, weźmie też najwy-szy udział w olimpiadzie robotni-czej, organizowanej w lipcu b. r. w Amsterdamie. ZRSS. jedno-czy organizację sportową róż-nych narodowości, jest pozatym siłą przyciągającą organizacje bratnie z poza kraju: na Kon-gresie nie były reprezentowane niemieckie kluby z terenu „Wolnego Miasta” Gdańska, — wiemy dlaczego, lecz sercami byli gdańscy towarzysze z na-mi, my z nimi. Pragnęlibyśmy, by już następny Kongres umo-żliwił dalszą realną współpra-cę i udział w naszym życiu Gdańszczan. Witaliśmy też ser-decznie braci z Czechosłowacji, którzy, jak się skromnie wy-rzili, przyjechali u nas się uczyć, — a którym my nie mamy tak wiele czym zaimponować.

Zdobycze nasze są niemałe; rok ostatni nie był rokiem tę-żenia, wzrastania — zajęliśmy raczej pozycję obronną. Delega-ci wykneli: zatrzymanie się w rozwoju jest cofaniem się orga-nizacyjnym. Na to się nie go-dzimy; nie ustaniemy w pracy, póki nie usportowimy klasy ro-botniczej, póki choć jedna ro-botnica, czy jeden robotnik-spor-towiec znajdować się będzie po-za ZRSS. Reprezentujemy wy-soki poziom moralny sportu, w naszym gronie nie ma korupcji sportowej, której uległ niedaw-nie klub mieszczański, naszemu pro-gramowi pracy sportowej obca jest jakakolwiek rekomendacja; pragniemy objęcia sportem i tu-rystyką robotniczą najszer-sze masy, by stworzyć odrut-ną dla jednostronnej pracy fa-bryczną sterczącą robotnika, dla stworzenia człowieka spo-łecznie wyrobionego, fizycznie zdrowego i silnego, godnie i od-ważnie mogącego się przeciw-stawić każdemu napastnikowi, — tak każdemu napastnikowi: na państwo i na klasę robotniczą i jej prawa.

Kongres postawił sprawę wy-raźnie. ZRSS. stoi niezachwianie przy swej socjalistycznej i demo-kratycznej wierze. Wypowie-dział się kategorycznie przeciw-

ko wszelkim hecom nacjona-listycznym: pałka nie zlikwiduje zagadnienia żydowskiego, pałka nie zabije uczuć narodowoscio-nych Ukrainca; chcemy zgod-nego pożycia wszystkich naro-dowości w wolnej Polsce, w któ-rej rząd robotniczo - chłopski potrafi zlikwidować zagadnie-nie bezrobocia, najboleśniejsze-go bezrobocia młodocianych.

Opracowaliśmy program prac na czas najbliższy. Jeśli w pra-cy nie ustaniemy, to spełnimy przyrzeczenie delegatów, uwie-lokrotnienia ilości członków sto-warzyszeń, zrzeszonych w Z. R. S. S. To jest punktem naszego honoru.

Wyżej streściliśmy dominują-ce akcenty gruntownie opraco-wanych też referatów, przemó-wień, przyjętych wniosków. A teraz o stronie organizacyjnej Kongresu uwag kilka, bijących zresztą częściowo w podpiśma-nie. Dyskusja nie była wyrecy-pująca, aczkolwiek wypowie-dzieli się wszyscy, z tego wzglę-du, że nie omawiano wniosków,

zgłaszanych przez poszczegól-nych delegatów. Dyskusję skra-caliliśmy, pragnąc Kongres na określonej porę skończyć. Czyż nie byłoby właściwiej, by wnio-ski zgłaszane były przed Kon-gresem, wydrukowane i roze-słane — wzorem referatów Za-rządu — mogły być przemyśla-ne w klubach — dyskusja w ten sposób byłaby wszechstronniej-sza; czyż nie lepiej, by nie było terminu, do którego musi się pracę skończyć, — aby nie było nawet cienia niesłusznego zre-sztą pozorów, iż nie wszyscy mieli możliwość wypowiedzenia się. A wreszcie, czyż nie wszyscy delegaci kongresowi mają prawo do wypisania się w sposób do-stateczny. Gdy drobne te uch-ybienia zostaną usunięte, nie wy-tkniemy przyszłemu kongreso-wi, by czemkolwiek uchybił za-sadom demokracji wewnętrznej oraz zaniedbał w organizacji należycie postawionych prac Kongresu.

G. Działowski.

## Zamach na autonomię sportu robotniczego w Warszawie

Ostatnio na terenie Warszaw-skiego O. Z. P. N. odbyły znowu tendencje stworzenia ligi okrę-gowej przy tej sposobności rozpa- celowania Robotniczego Podokrę-gu Autonomicznego. W tym celu zostaje zwołane na dzień 10 kwie-tnia r. b. Nadzwyczajne Walne Ze-branie W. O. Z. P. N.

W związku z tym władze okrę-gowe sportu robotniczego w War-szawie czynią przygotowania do odparcia tego ataku.

### Stanowisko Zarządu RPA. w sprawie ligi okręgowej

Zarząd R. P. A. na posiedzeniu w dniu 17-b. m. rozpatrując spra-wę ligi okręgowej przyjął następu-jący wniosek:

„ZARZĄD R. P. A. W ZWIĄZ-KU Z EWENTUALNYM TWO-RZENIEM LIGI OKRĘGOWEJ W. O. Z. P. N. OŚWIADCZA, ŻE RE-ORGANIZACJA TA W NICZYM, USZCZUPLIC, ANI OGRANI-CZYĆ DOTYCHCZASOWYCH PRAW R. P. A. NIE MOŻE. — W TEJ MYSLI POSTANAWIA:

1. ŻADEN KLUB R. P. A. DO LIGI OKRĘGOWEJ NALEŻEĆ NIE MOŻE;

2. MISTRZ W. O. Z. P. N. ROZ-GRYWA Z MISTRZEM R. P. A. O MISTRZOSTWO OKRĘGU, JAK BYŁO DOTYCHCZAS.

3. W RAZIE GDYBY PUNKT 2 NIE ZOSTAŁ PRZYJĘTY, R. P. A. WINIEN OTRZYMAĆ CZŁON-KOSTWO BEZPOŚREDNIE P. Z. P. N.

### Delegacja robotnicza

Warszawski Robotniczy Sporto- wy Komitet Okręgowy wzywa wszystkie Robotnicze kluby spor-towe do nadesłania w terminie nieprzekraczalnym do dnia 31 mar-ca r. b. upoważnień swych dla de-legatów na Walne Zebranie W. O.

### Od Redakcji

W związku z przeładowaniem materiału w bieżącym numerze „Sztafety Robotniczej”, nie mo-gliśmy podać wniosków i uchwał Komisji Technicznej Kongresu Z. R. S. S.

Uchwały te, po odpowiedniej re-dakcji, podamy w najbliższym nu-merze. Numer ten specjalnie zale-camy naszym czytelnikom, gdyż uchwały Kongresu, przedstawione przez Komisję Techniczną, mają duże znaczenie instrukcyjne, infor-mujące o pracach i poczynaniach Z. R. S. S. na najbliższą przys-złość.

Z. P. N. do sekretariatu Okręgu, Warszawa, Czerwonego Krzy-ża 20 — 37.

Wobec zasadniczego znaczenia powyższej sprawy kluby, które nie uczynią tego we właściwym cza-sie zostaną przez R. S. K. O. uka-rane dyskwalifikacją, wzgl. grzy-zną.

### Nadzwyczajne Walne Zebranie RPA.

W związku z Walnym Zebra-

### Brześć n. Bugiem

## Walne Zebranie RKS. ZZK. „Ruch“

Robotniczy Klub Sportowy „Ruch“ Z. K. K. w Brześciu n/Bu-giem w dniu 28 lutego 1937 roku w lokalu koła Z. K. K. przy ul. St. Batorego odbył Walne Zgromadze-nie członków.

Zebranie zgaśli tow. Pankonin Karol, który nakreślił ogólną sy-tuację młodzieży robotniczej i cięż- kie położenie materialne, przyczem zaznaczył, że prócz tego ponieśli-smy straty jako klasa robotnicza w postaci zmarłego tow. Daszys-kiego i Michałowicza, po czym ze-brani uczlili ich pamięć przez po-wstanie i jednogłośnie milczeni-em.

Sprawozdanie organizacyjne zdał tow. Sieczko M., zaś kasowe tow. Maciejuk P. Nad sprawozdaniem po-toczyła się dyskusja, w której za-bierało głos kilku tow. tow., po-czym na wniosek tow. Siegienia uchwalono absolutorium ustępu-jącemu Zarządowi Klubu.

Do władz Zarządu Klubu zostali wybrani tow. tow. Pankonin Karol, Ochocki Andrzej, Maciejuk Piotr, Andrzejuk Dymitr, Sieczko Marian, Dec Władysław, Garwo-liński Bronisław, Skocki Józef, Po-plawski Wacław i Skwierczyński Bolesław.

Jest rzeczą wymagającą wyraz- nego podkreślenia, iż zgromadze-niem tym było duże zainteresowa-nie się przez młodzież robotniczą; wnioski natury organizacyjnej, wy-chowawczej i sportowej, postawio-ne przez starszych tow. były uchwa-lone solidarnie i mocno akcento-wane.

Fakt, że praca na naszym tere-nie nie należy do łatwych z po-wodu specyficznych warunków, je-dnak po 4-ro letniej naszej pracy

## Formy masowej turystyki robotniczej

Zagadnienie turystyki w na-szym ruchu robotniczym dotych-czas nie znalazło swego pełnego rozwiązania. Działalność tury-styczna wchodzi do programu prac bodaj że wszystkich naszych organizacji, zarówno oświato- wych, sportowych, jak i zwią-zów zawodowych i t. d. Wszystkie te organizacje urządzają na więk-szą lub mniejszą skalę wycieczki, kolonie lub obozy wypoczynkowe, obozy lub raidy wędrowne, za-równo piesze, jak i kolarskie, wod-ne i narciarskie. Niektóre z tych organizacji posiadają własne do-my wypoczynkowe lub schroniska. Jednak i poza sferą tej działalno-sci znajdują się ogromne masy proletariatu, nie znające dotąd tych wartości ożywczych, jakie daje wypoczynek na łonie przyro-dy, pozwalający na oderwanie od trosk dnia codziennego i zacer-pnięcie sił do walki życiowej. Ruch „Przyjaciół Przyrody”, roz-wijający się żywiołowo wśród

klasy robotniczej, zarówno w kra-jach europejskich, jak i za ocea-nem, w Polsce jest dopiero w po-czątkowym stadium organizacyj-nym.

Misję tę wzięło na siebie „Ro-botnicze Tow. Turystyczne w Pol-sce“ (R.T.T.), jako sekcja polska Międzynarodówki „Przyjaciół Przy-rody“ z centralą w Zurichu.

R. T. T. pragnie skoordynować wszystkie rozproszone wysiłki w tej dziedzinie, podejmowane przez najróżnorodniejsze organizacje, i stworzyć tą drogą wielki masowy robotniczy ruch turystyczny.

Celem tego ruchu winno być, ażeby wszelkie chwile wolne czło-wiek pracy spędzał o ile to tylko możliwe, na łonie przyrody, w warunkach dających maksimum za-dowolenia estetycznego i wrażeń duchowych, a jednocześnie w wa-runkach korzystnych dla organi-zmu pod względem zdrowotnym i higienicznym.

Rozumiemy, że wysiłki nasze w kierunku rozwoju turystyki robot-niczej nie usuną panującego zła, wywołanego warunkami ustroju, jak brak pracy, niedożywianie, fatalne warunki mieszkaniowe i in., nie mniej przeto choć częściowo i w pewnej ograniczonej sferze mo-gą łagodzić szkodliwe skutki wa-runków życiowych.

Ażeby turystyka stała się do-stępną dla szerokich mas, musi być tania, jak najtańszą, taką zaś może być tylko wtedy, jeżeli na-prawdę będzie masowa, a nie bę-dzie udziałem tylko uprzywilejo-wanych.

Tylko bowiem przy masowych przejazdach możliwe są daleko idące obniżki kosztów tylko przy masowym udziale w wycieczkach lub na obozach można przeprowa-dzić jak najtańszą kalkulację ko-sztów.

Rozwiązanie tego zagadnienia w obecnych warunkach powinno iść dwiema drogami: w kierunku organizacji kolonii lub obozów turystyczno - wypoczynkowych, o-rac organizacji pociągów popu-larnych. W obu tych kierunkach skierowane są obecnie wysiłki or-ganizacyjne R. T. T.

Omówimy pokrótce obie formy. **POCIĄGI POPULARNE** mają za zadanie krótkie „wypadki” je-dno lub parodniowych do miejsc-ości, mających wybitne walory turystyczne i siłą przyciągającą dla szerszego ogółu, jak miejsce-wości podgórskie, nadmorskie, większe miasta i t. p. Pociągi ta-kie mogą również znaleźć zasto-sowanie w razie, jeżeli w danym środowisku odbywają się jakieś wydarzenia, ściągające liczniejsze rzesze turystów i widzów, jako to wystawy, większe imprezy sporto-we, różne zjazdy, obchody i t. p. Wszelkie tego rodzaju okazje win-ny być wykorzystane.

Nasze organizacje robotnicze, zwłaszcza na prowincji, podejmo-wały już parokrotnie próby orga-

nizowania robotniczych pociągów popularnych, naogół z wynikiem dodatnim. Akcja ta powinna być więc nadal kontynuowana.

Na inaugurację bieżącego se-zonu Rob. Tow. Turystyczne uru-chamia w czasie tegorocznych Zie-lonych Świąt pociąg popularny z Warszawy do Gdyni pod hasłem „Pracująca Warszawa do pracu-jącej Gdyni”. Projekt ten spot-kał się już z żywym oddźwiękiem w szeregach Związków Zawodo- wych i może liczyć na powodze-nie.

Dalsze tego rodzaju pociągi planowane są do Puszczy Biało-wieskiej, do Zakopanego i in.

Drugi rodzaj turystyki maso-wej, dostępnej dla wszystkich, także dla niewprawnych turystów, stanowią **KOLONIE TURYSTY-CZNO - WYPOCZYNKOWE**. Da-ją one możliwość należytego wyko-rzystania urlopów robotniczych przez umożliwienie taniego poby-tu w odpowiednim otoczeniu, zda-la od zgiełku wielkomiejskiego.

Kolonie wypoczynkowe winny być organizowane bądź nad mó-rzem, bądź w okolicach podgór-skich, bądź też nawet w nizin-nych okolicach kraju, położonych malowniczo, w otoczeniu lasów, rzek, jezior, których Polska ma pod dostatkiem.

Warunki zakwaterowania nie mogą być rzecz prosta, luksuso-we, ale powinny być wygodne, gdyż inaczej zasadniczy cel — wypoczynek — nie będzie osią-gnięty. Mieszkanie pod namiotami odpowiednie jest raczej tylko dla młodzieży, dla osób starszych powinny być wygodniejsze kwar-tery pod dachem.

Czas pobytu na koloniach po-winien być różnorodny: 10-dnio- wy, 14-dniowy, bądź miesięczny, aby umożliwić korzystanie z nich pracownikom różnych kategorii.

Kolonie mogą być bądź to sta-łe, bądź sezonowe.

Kolonie nadmorskie mogą być uruchamiane tylko w okresie let-nich „upałów”.

Natomiast kolonie górskie mo-gą być czynne latem i zimą, o ile posiadają dobre warunki śnieżne i tereny narciarskie.

Posiadamy już bogate doświad-czenie w tej dziedzinie w postaci obozów sportowych, organizowa-nych w ciągu kilku lat ubiegłych.

Akcja ta jednak musi objąć szersze koła robotnicze, a przeto musi oprzeć się o związki zawo-dowe, których obowiązkiem jest odpowiednie rozplanowanie urlo-pów swych członków, i dostarcze-nie kontyngentów uczestników. Bez ścisłej współpracy Związków ak-cja prowadzona wyłącznie wlas-nymi siłami organizacji czysto turystycznej, nie zostanie skiero-wana na właściwe tory i nie da pożądanego wyniku, w postaci rzeczywiście masowych wędro-wek robotniczych.

KAZIMIERZ DOMOSŁAWSKI.

## Komunikat organizacyjny

Sekretariat Generalny Z.R.S.S. podaje do wiadomości dni i go-dziny urzędowania członków Za-rządu Związku:

Sekretarz generalny K. Domo-sławski (czwartki, godz. 17—18); sekr. rejestracyjny R. Błaszczak (wtorki, godz. 18 — 19); skarbnik Wład. Wilczyński (wtorki, godz. 19—20).

Główny technik Związku, Wa-claw Zatkę wszelkie sprawy z O-kręgami Związku i Wydziałami Centralnymi załatwiać będzie w drodze korespondencyjnej. Adres: Łódź, ul. Cegielniana 104.

Okręgi i Wydziały zechcą od-tąd w sprawach technicznych zwracać się wyłącznie pod powyższym a-dresem. Do Sekretariatu general-nego żadnej korespondencji w sprawach technicznych kierować

nie należy, gdyż to opóźni za-łatwienie.

Poszczególne kluby korespon-dencję w sprawach technicznych winny załatwiać przez okręgi. Lis-ty, przesyłane z pominięciem tej drogi, będą zwracane właściwym okręgowi Związkowi.

Dni i godziny urzędowania po-zostałych członków Zarządu po-dane będą w następnym komunika-cie.

### Pokwitowanie

Związek Robotniczych Stowarzy-szeń Sportowych kwituje:

Na Centralny Robotniczy Insty-tut Kultury Fizycznej im. dr. Je-rzego Michałowicza — Rotnicki Józef — Anin pod Warszawą zł. 25.35 (złoty dwadzieścia pięć gr. 35).